

Ambitie en werkwijze van het NatuurCollege

NatuurCollege nodigt mensen uit om zich bewust te worden van het leven zelf; van hun natuurlijke omgeving en de mogelijkheden die ontstaan wanneer er sprake is van een verbinding met die omgeving en met het innerlijke, authentieke zelf. Van hieruit kan een 'duurzaamheid van binnenuit' ontstaan.

NatuurCollege brengt onderzoekers, docenten(teams) en kunstenaars samen om actief deze vorm van relatie en verbinding te ervaren en te onderzoeken, te onderwijzen of in de praktijk te brengen. Door intense beleving van én met de natuur kan de grotere samenhang tussen mens en wereld worden gedeeld (verwonderen), worden partnerschappen gevormd (verbinden) en gewoonten en oordelen aangepast (veranderen).

NatuurCollege werkt vanuit drie pijlers:

Pijler 1 NatuurCollege-onderwijs

Het stimuleren en ontwikkelen van leeromgevingen voor beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs (MBO, HBO, WO en levenslang leren). Het ondersteunen van docenten(teams) die actief vanuit een partnerschap met natuur hun onderwijs willen opzetten en in de praktijk willen brengen.

Pijler 2 NatuurCollege-leerstoel aan Wageningen Universiteit

Het analyseren van de wijze waarop maatschappelijke instellingen en (openbaar) bestuur mens-natuurrelaties in beleid en praktijk kunnen faciliteren of belemmeren. Welke rol heeft begrip en interactie met natuur in mens- en wereldbeelden bij de grote vraagstukken van deze tijd?

Pijler 3 NatuurCollege-verbeelding

Het verkennen, verbreden en verrijken van hedendaagse natuurbeelden en ervaringen in kunst, ontwerp en (landschaps-) architectuur.

Algemeen beeld

In 2022 is geïnvesteerd in de opbouw van een kernteam (directeur, programma-makers en vrijwilligers/stagiaires) om daarmee de leerstoel-in-oprichting en het onderwijsnetwerk te coördineren en te voorzien van activiteiten voor een relevant netwerk. De visie, missie en werkwijze van het NatuurCollege nieuwe stijl zijn omschreven en worden breed gedragen binnen het netwerk van partners en sympathisanten/nieuwsbrief leden. Met een hernieuwde website en nieuwsbrief campagne kan deze, de komende periode, verder inhoud, vorm en kleur krijgen en de toegang tot een groter publiek mogelijk maken. Ook is in deze tweede periode aansluiting gevonden bij de agenda Natuurinclusief (LNV/IPO e.a.), in het bijzonder bij het domein 'Onderwijs en Bewustzijn'.

In de meerjaren doelen'boom' 2020-2027 zijn drie hoofactiviteiten benoemd met daarbij een opsomming van de doelen binnen de subsidieperiode van zeven jaar: (2.1) het vormen van een uitvoerende organisatie binnen een institutioneel netwerk; (2.2) het inrichten van leeromgeving; (2.3) het oprichten van een bijzondere leerstoel voor het onderzoek. Deze drie hoofactiviteiten zijn leidend voor de financiële posten en het bijhouden van inhoudelijke voortgang.

Voortgang in het vormen van een uitvoerende organisatie en leeromgevingen

Elk van de drie pijlers (onderwijs, leerstoel, verbeelding) wordt door een aangewezen persoon (programmamaker) ontwikkeld en voorzien van activiteiten, met daaromheen een schil van (betaalde) vrijwilligers en zzp ondersteuning. Er zijn diverse samenwerkingsverbanden aangegaan om de goede basis die is gelegd verder te kunnen ontwikkelen. Het betrekken en steunen van het brede netwerk in co-creatie sessies, informele contacten en een dialoogsessie in het voorjaar van 2022 heeft een stabiele basis opgeleverd van een groeiende groep docenten en onderzoekers.

Over de ontwikkeling van leeromgevingen

De vorming van de eerste agenda Natuurinclusief (LNV/IPO e.a.) en de betrokkenheid van kernteamleden en bestuursleden hierin, heeft nieuwe mogelijkheden blootgelegd binnen een landelijke trend en een breed netwerk met daarin o.a. de bouw, water, agrarische sector en vrije tijd. Het domein Onderwijs en Bewustwording is één van de acht domeinen binnen deze agenda en wordt mede gecoördineerd door het kernteam van het NatuurCollege.

Voor de opzet van een kennisketen heeft het bestuur op voorstel van het kernteam besloten om drie voorwaarden centraal te stellen: het opzetten van een 'raad van inspiratie' met daarin vertegenwoordigers vanuit alle kenniskringen; het preciseren van de doelgroep van het onderwijs; het uitwerken van een leerconcept dat geldig kan zijn binnen alle verschillende opleidingsniveau's.

De raad van inspiratie heeft een begeleidende functie gekregen binnen het volgen van voortgang van de bijzondere leerstoel. Het betrekken van WO-HBO-MBO leden van de raad zal in de loop van 2023 zijn eerste uitwerking krijgen. Er is inmiddels een handleiding opgesteld voor de Raad.

De doelgroep van het NatuurCollege is op de eerste plaats een netwerk van docenten en onderzoekers volgens een 'teach-the-teachers'/train-de-trainer en 'lifelong learners' opzet. Door specifiek voor deze gemengde doelgroep een onderwijsaanbod te ontwikkelen, denken we op een organische manier de kennisketen tussen WO-HBO-MBO te kunnen adresseren en activeren.

Het aanbod is op dit moment nog niet breed genoeg. De huidige onderwijsactiviteiten binnen Wageningen campus zullen als voorbeeld gaan dienen in een dialoog-sessie met het bredere netwerk vanuit het nieuw opgezette Wageningen-dialoog centrum (eind 2022).

Het leerconcept voor de leeromgeving is vastgesteld en de kennisbasis is omschreven in een visie- en missie-document op de website. Het leerconcept bestaat nu uit vier hoofd leerdoelen met ieder een achttal sub-leerdoelen. Deze vier leerdoelen zullen met passende leerdoelen, leeromgevingen en werkvormen kunnen worden uitgewerkt met hulp van de *WO-HBO-MBO* kennisketen. De vier hoofd-leerdoelen:

1 / Bereidheid tot innerlijk verandering; van observeren naar deelzijn en openstaan voor de emoties die dit proces kan oproepen.

2 / Ontwikkeling van het ervaringsvermogen: het ontwikkelen van het vermogen om onszelf ten opzichte van de minerale, de planten- en de dierenwereld te ervaren.

3 / Onderwijzen van 'natuurvaardigheden': het overbrengen van (praktische) vaardigheden om te gaan met onze natuurlijke omgeving vanuit het bewustzijn dat we er deel van uitmaken.

4 / Levenslang-leren: het vertalen van natuurverbondenheid naar de eigen werk- en leefsituatie.

Het ondersteunen van docenten en begeleiders die actief zijn binnen verschillende opleidingen en levenslang leren (*life-long-learning*) aanbod heeft tegelijk een praktisch en een meer vormend effect. De onderwijsvormen die nu al zijn uitgevoerd (zie 2.2.2) tonen het praktisch effect aan: er is een latente behoefte onder docenten om dankzij ondersteuning vanuit het NatuurCollege hun didactische vernieuwing uit te voeren. Onder deze groep docenten is ook een behoefte om over hun aanpak in gesprek te gaan met experts en soortgelijke onderwijsvernieuwers. In dit proces heeft NatuurCollege een faciliterende rol maar wil ook een nieuw perspectief introduceren.

Een zestal innovatieve onderwijs vakken is door netwerk-leden voor de tweede keer aangeboden aan een groeiende groep studenten. Een aantal van deze vakken hebben hun weg gevonden naar het regulier onderwijsprogramma.

Over de ontwikkeling van de buitengewone leerstoel

De *Academic Board* heeft in het voorjaar van 2022 het voorstel voor de oprichting van de bijzondere leerstoel goedgekeurd. Daarna is door Wageningen Universiteit in juni 2022 een advertentie geplaatst voor een PhD positie, horende bij de bijzondere leerstoel in oprichting. In reactie daarop zijn 165 sollicitaties binnengekomen, het overgrote merendeel uit het

buitenland, vooral buiten Europa, maar ook een aantal uit Nederland en omliggende landen. Deze sollicitaties zijn beoordeeld door een lid van het kernteam van NatuurCollege, de hoogleraar van FNP en de kandidaat bijzonder hoogleraar. Veel van de sollicitanten uit het verre buitenland voldeden niet aan de gestelde eisen en moesten daarom afgewezen worden. Meerderheid van de sollicitanten is vrouwelijk.

Opvallend was dat veel van de sollicitanten ruime internationale ervaring hebben door het volgen van delen van hun studie aan andere universiteiten of het deelnemen aan internationale netwerken. Een flink aantal sollicitanten lijkt geschikt te zijn voor de PhD functie. Hiervan zijn zes veelbelovende kandidaten geselecteerd voor (online) sollicitatiegesprekken in september 2022.

Een goede inbedding van de bijzondere leerstoel is een zorgvuldig proces dat zich in de voorbereiding daarvan openbaart. De buitengewone leerstoel en de aanstelling van de buitengewoon hoogleraar is in december 2022 goedgekeurd en ingevoerd als specialisatie van de leerstoelgroep Bos en Natuurbeheer van Wageningen Universiteit.

Mediabereik

De nieuwsbrieven zijn aangepast op de huisstijl en verschijnen met regelmaat aan een breed publiek (>2000 nieuwsbrief leden). De website (gelanceerd in september 2022) biedt een breed publiek een scala aan achtergrond en inspiratie. Bestuursleden dragen actief bij aan het uitdragen van deze visie, in media, op de bühne, online en met publiek.

Sociale inclusie

De selectie van kernteamleden is gericht op het cultiveren van een diversiteit aan achtergronden om hiermee zelf het voorbeeld te kunnen stellen en uit eigen ervaring te kunnen putten. Op dit moment is die diversiteit vooral aanwezig in leeftijd en deels in achtergrond en wereldbeeld, hoewel de verschillen nog niet groot genoeg zijn om te kunnen spreken van ontschotting.

Concluderend

De start vanuit het onderwijs netwerk heeft in dit tweede tijdvak continuïteit gekregen maar beperkt zich nog tot het wetenschappelijk onderwijs. De trage start van het traject om tot de installatie van een bijzondere leerstoel te komen, heeft in de zomer van 2022 toch nog een versnelling doorgemaakt en maakte mogelijk ook de PhD positie open te stellen met een overweldigende respons (>150 sollicitaties).

In de tussentijd is de roep om meer natuurverbinding en -inclusiviteit, maatschappelijk, politiek en ook bedrijfsmatig (in de bouw en vanuit bodem- en waterbeheer) alleen maar toegenomen. Dat de mens onderdeel is van de natuur, is een boodschap die niet langer controversieel is. In tegendeel, dit besef zou wel eens de kritische succesfactor kunnen zijn in het aangaan van de hedendaagse uitdagingen ten aanzien van klimaat, biodiversiteit in hun brede maatschappelijke impact. Een ontwikkeling waar het NatuurCollege zich graag voor inzet.

*Namens het bestuur en het kernteam,
dr. ir. Paul Roncken (directeur NatuurCollege)*